GENERALINIO ADVOKATO
JÁN MAZÁK IŠVADA,
pateikta 2012 m. liepos 12 d.[1]

Byla C-534/10 P

Brookfield New Zealand Ltd,
Elaris SNC
prieš
Bendrijos augalų veislių tarnybą (BAVT)

ir Schniga GmbH

„Augalų veislių teisinė apsauga Bendrijoje — Reglamentas (EB) Nr. 2100/94 — BAVT suteikta diskrecija — Naujas virusais neužkrėstos augalinės medžiagos pateikimas techninei ekspertizei“

I – Įvadas

1. Šiuo apeliaciniu skundu *Brookfield New Zealand Limited* (toliau – *Brookfield*) ir *Elaris SNC* (toliau – *Elaris*) (arba kartu – apeliantės) prašo Teisingumo Teismo panaikinti Bendrojo Teismo sprendimą byloje T-135/08 *Schniga prieš BAVT – Elaris and Brookfield New Zealand (Gala Schnitzer)* [2] (toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo Bendrasis Teismas (šeštoji kolegija) panaikino Bendrijos augalų veislių tarnybos (toliau – BAVT arba Tarnyba) apeliacinės tarybos 2007 m. lapkričio 21 d. sprendimą, kuriuo obuolių veislei „Gala Schnitzer“ suteikta augalų veislių teisinė apsauga Bendrijoje (bylos A 003/2007 ir A 004/2007) (toliau – ginčijamas sprendimas).

2. Apeliaciniame skunde iš esmės keliamas klausimas, ar Bendrasis Teismas teisingai aiškino BAVT suteiktos diskrecijos konstatuoti, kad vykstant procedūrai dėl paraiškos suteikti augalų veislių teisinę apsaugą Bendrijoje BAVT turi teisę leisti pateikti naują augalinę medžiagą techninei ekspertizei atlikti, apimtį.

II – Teisės aktai

3. Klostantis bylos aplinkybėms augalų veislių teisinę apsaugą Bendrijoje reglamentavo normos, nustatytos 1994 m. liepos 27 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 2100/94 dėl augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje[3], su pakeitimais, padarytais Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2506/95[4] (toliau – Reglamentas Nr. 2100/94).

1 — Originalo kalba: anglų.

2 — Rink. p. II-5089.

3 — OL L 227, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 16 t., p. 390.

4 — 1995 m. spalio 25 d. Reglamentas (EB) Nr. 2506/95, iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 2100/94 dėl augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje (OL L 258, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 18 t., p. 255).

4. Reglamento Nr. 2100/94 10 straipsnio „Naujumas“ 1 dalyje nustatyta:

„1. Veislė yra laikoma nauja, jei iki paraiškos padavimo datos, nustatytos pagal 51 straipsnį, veislės dauginamoji arba tos veislės surinkta augalinė medžiaga, selekcininko, apibrėžto 11 straipsnyje, arba jam sutikus, nebuvo parduota ar kitaip perleista kitiems tos veislės naudojimo tikslams:

a) anksčiau nei prieš vienerius metus Bendrijos teritorijoje;

<…>“.

5. Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio „Techninė ekspertizė“ 4 dalyje numatyta:

„Remdamasi bendromis taisyklėmis arba atskirais atvejais – reikalavimais, Tarnyba nustato, kada, kur, kokiais kiekiais ir kokios kokybės medžiaga ir kontroliniai pavyzdžiai turi būti pateikiami techninei ekspertizei.“

6. Reglamento Nr. 2100/94 61 straipsnyje išvardytos aplinkybės, kuriomis paraiškos suteikti augalų veislėms teisinę apsaugą Bendrijoje yra atmetamos:

„1. Tarnyba atmeta paraiškas suteikti augalų veislėms teisinę apsaugą Bendrijoje, jei ji nustato ir kai tik ji nustato, kad pareiškėjas:

<...>

b) nesilaiko taisyklės ar reikalavimo pagal 55 straipsnio 4 ar 5 dalį per nurodytą laiką, nebent Tarnyba sutiko dėl nesilaikymo;

<...>“

7. Reglamento Nr. 2100/94 73 straipsnyje „Ieškiniai dėl Apeliacinių tarybų sprendimų“ numatyta:

„1. Teisingumo [Teisme] gali būti pareiškiami ieškiniai dėl Apeliacinių tarybų sprendimų.

2. Ieškiniai gali būti pareiškiami dėl kompetencijos trūkumo, esminio procedūrinio reikalavimo pažeidimo, Sutarties, šio reglamento arba kokios nors su jų taikymu susijusios teisės normos pažeidimo arba piktnaudžiavimo įgaliojimais.

3. Teisingumo Teismas turi teisę [panaikinti] ar [pakeisti] ginčijamą sprendimą.

4. Ieškinį pareikšti gali bet kuri pagal visus savo pareiškimus ar jų dalį bylą pralaimėjusi apeliacinio proceso šalis.

<…>“

8. Reglamento Nr. 2100/94 80 straipsnio „Restitutio in integrum“ 1 dalyje nustatyta:

„Tais atvejais, kai, nepaisant viso reikiamo atsargumo, susiklosto ypatingos aplinkybės ir pareiškėjas dėl augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje suteikimo arba savininkas ar kuri nors kita procesinių veiksmų Tarnyboje šalis nesilaikė nustatyto termino Tarnybos atžvilgiu, jų teisės yra grąžinamos, padavus prašymą, jei dėl to termino nesilaikymo tiesiogiai, remiantis šiuo reglamentu, prarandama kokia nors teisė ar teisės gynimo būdas.“

III – Faktinės aplinkybės

9. Skundžiamame sprendime buvo nurodytos tokios nagrinėjamo ginčo faktinės aplinkybės:

„1. 1999 m. sausio 18 d. *Konsortium Südtiroler Baumschulen* (toliau – KSB), kurio teises perėmė ieškovė [*Schniga*], pagal [Reglamentą Nr. 2100/94] pateikė BAVT paraišką dėl augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje.

2. Ši paraiška įregistruota numeriu 1999/0033.

3. Augalų veislių teisinę apsaugą Bendrijoje prašyta suteikti obuolių veislei (*Malus Mill*) „Gala Schnitzer“.

4. BAVT įpareigojo *Bundessortenamt* (Vokietijos federalinė augalų veislių tarnyba) atlikti techninę ekspertizę pagal Reglamento (EB) Nr. 2100/94 55 straipsnio 1 dalį.

5. 1999 m. sausio 26 d. laišku, nusiųstu KSB atstovui, BAVT paprašė, kad KSB jai ir *Bundessortenamt* pateiktų techninei ekspertizei būtiną medžiagą, t. y. skiepyti skirtų dešimt vegetacinės ramybės būsenos ūglių, nuo 1999 m. kovo 1 iki 15 dienos. BAVT taip pat patikslino, kad KSB privalo laikytis visų fitosanitarinių ir muitų reikalavimų, taikytinų medžiagos išsiuntimui.

6. *Bundessortenamt* minėtą medžiagą gavo 1999 m. kovo 9 dieną.

7. 1999 m. kovo 25 d. laišku, nusiųstu KSB atstovui, BAVT patvirtino, kad gavo prašomą medžiagą, ir nurodė, kad ši medžiaga buvo pristatyta *Bundessortenamt* geros būklės ir laiku, tačiau prie jos nebuvo pridėtas fitosanitarinis sertifikatas. BAVT pareikalavo KSB užtikrinti, kad šis privalomas dokumentas būtų kuo greičiau pateiktas.

8. 1999 m. balandžio 23 d. KSB nusiuntė *Bundessortenamt* Europos fitosanitarinį pasą ir patikslino, kad jį išdavusi institucija, t. y. Bolzano (Italija) autonominės provincijos augalų apsaugos tarnyba, buvo nurodžiusi, jog šis dokumentas atitiko fitosanitarinį sertifikatą.

9. 1999 m. gegužės 3 d. elektroniniu paštu *Bundessortenamt* pranešė KSB, kad medžiaga pristatyta laiku, kad ji tinkama ir kad pateikto Europos fitosanitarinio paso pakako, kad galima būtų atlikti techninę ekspertizę ir patikrinti augalų veislių teisinės apsaugos suteikimo Bendrijoje materialines sąlygas. Tačiau ji paprašė pateikti oficialaus sertifikato, patvirtinančio, kad pateikta medžiaga nebuvo užkrėsta virusu, kopiją.

10. 2001 m. KSB pranešė *Bundessortenamt*, kad jis negali pateikti prašomo fitosanitarinio sertifikato, nes paaiškėjo, kad 1999 m. kovo mėn. techninei ekspertizei atlikti pateikta medžiaga buvo užkrėsta latentiniais virusais.

11. 2001 m. gegužės 4 d. elektroniniu laišku *Bundessortenamt* pranešė BAVT, kad ketina išrauti užkrėstą medžiagą, siekdama užkirsti kelią viruso plitimui į kitus augalus, ir pasiūlė BAVT paprašyti KSB pateikti naują, virusais neužkrėstą, medžiagą, kad būtų iš naujo pradėta techninė ekspertizė.

12. 2001 m. gegužės 8 d. *Bundessortenamt* atsiųstame elektroniniame laiške BAVT nurodė sutinkanti, kad būtų išrauta užkrėsta medžiaga, ir nusprendusi paprašyti KSB 2002 m. kovo mėn. pateikti naują, virusais neužkrėstą, medžiagą. Ji taip pat nurodė, jog kadangi medžiagos pateikimo instrukcijose nebuvo patikslinta, kad ji turėjo būti neužkrėsta virusais, o tik nurodyta, kad ji turi atitikti Europos fitosanitarinio paso reikalavimus, KSB negali būti laikomas atsakingu už situaciją, kad būtų neteisinga atmesti paraišką dėl veislės „Gala Schnitzer“ ir kad dėl to atrodo, jog pasiūlytas sprendimas yra geriausias.

13. 2001 m. birželio 13 d. elektroniniu laišku BAVT pranešė KSB, kad, suderinusi su *Bundessortenamt*, nusprendė KSB leisti, nes jos instrukcijos dėl augalų pristatymo ir reikalaujamos sanitarinės būklės nebuvo pakankamai aiškios, 2002 m. kovo mėn. pateikti *Bundessortenamt* naują, virusais neužkrėstą, medžiagą kartu su tai patvirtinančiu fitosanitariniu sertifikatu, kad būtų iš naujo pradėta nagrinėti paraiška dėl veislės „Gala Schnitzer“.

14. Atlikusi naują techninę ekspertizę, *Bundessortenamt* savo galutinėje 2005 m. gruodžio 16 d. ataskaitoje padarė išvadą, kad veislė „Gala Schnitzer“ skyrėsi nuo artimiausios kontrolinės veislės, t. y. veislės „Baigent“, remiantis papildomu požymiu „Vaisius: juostelių plotis“.

15. 2006 m. gegužės 5 d. įstojusios į bylą šalys *Elaris SNC* ir *Brookfield New Zealand Ltd*, atitinkamai su kontrolinės veislės „Baigent“ apsaugos teise susijusios licencijos savininkė ir šios teisės turėtoja, pagal Reglamento Nr. 2100/94 59 straipsnį pareiškė prieštaravimus BAVT dėl apsaugos suteikimo veislei „Gala Schnitzer“.

16. Prieštaravimai buvo grindžiami ankstesne obuolių veislės (*Malus Mill*) „Baigent“ apsaugos teise.

17. Prieštaravimams pagrįsti nurodyti pagrindai buvo, pirma, Reglamento (EB) Nr. 2100/94 61 straipsnio 1 dalies b punktas, nes dėl to, kad ieškovė nesilaikė techninei ekspertizei skirtos medžiagos pateikimo sąlygų, apibrėžtų 1999 m. sausio 26 d. ir kovo 25 d. BAVT laiškuose, BAVT privalėjo atmesti paraišką dėl veislės „Gala Schnitzer“, ir, antra, Reglamento (EB) Nr. 2100/94 7 straipsnis, nes „Gala Schnitzer“ veislė nesiskiria nuo „Baigent“ veislės.

18. 2006 m. gruodžio 14 d. BAVT pirmininkas pritarė papildomo požymio „Vaisius: juostelių plotis“ naudojimui nustatant veislės „Gala Schnitzer“ skiriamąjį požymį.

19. 2007 m. vasario 26 d. sprendimais EU 18759, OBJ 06-021 ir OBJ 06-022 sprendimą dėl prieštaravimų dėl augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje suteikimo priimti kompetentingas komitetas (toliau – komitetas) suteikė prašomą veislės „Gala Schnitzer“ apsaugą ir atmetė prieštaravimus.

20. 2007 m. balandžio 11 d. į bylą įstojusios šalys pagal Reglamento Nr. 2100/94 67–72 straipsnius pateikė apeliaciją dėl šių trijų sprendimų BAVT apeliacinėje taryboje.

21. [Ginčijamu sprendimu] Apeliacinė taryba panaikino sprendimą suteikti augalų veislių teisinę apsaugą Bendrijoje veislei „Gala Schnitzer“, taip pat sprendimus atmesti prieštaravimus ir pati atmetė paraišką dėl veislės „Gala Schnitzer“. Visų pirma ji nusprendė, kad pagal Reglamento (EB) Nr. 2100/94 61 straipsnio 1 dalies b punktą BAVT neturėjo teisės leisti KSB pateikti naujos medžiagos, nes jis nesilaikė atskiro reikalavimo pagal Reglamento (EB) Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalį, kuriuo BAVT jo paprašė pateikti fitosanitarinį sertifikatą, patvirtinantį, kad pateikta medžiaga nėra užkrėsta virusais.“

IV – Ieškinys Bendrajame Teisme ir skundžiamas sprendimas

10. 2008 m. balandžio 4 d. *Schniga* pateikė ieškinį Bendrajame Teisme dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo.

11. Apeliantės šioje byloje *Brookfield* ir *Elaris* dalyvavo Bendrajame Teisme vykusiame procese kaip šalys, įstojusios į bylą palaikyti BAVP reikalavimų.

12. Ieškinys dėl panaikinimo buvo grindžiamas trimis pagrindais: i) prieštaravimų, kuriuos įstojusios į bylą šalys pateikė BVAT, nepriimtinumu; ii) Reglamento Nr. 2100/94 61 straipsnio 1 dalies b punkto ir 62 straipsnio pažeidimu ir iii) Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalies pažeidimu.

13. Pripažinęs pirmąjį ieškinio pagrindą nepriimtinu dėl to, kad jis buvo pirmą kartą nurodytas Bendrajame Teisme, Bendrasis Teismas svarstė trečiojo ieškinio pagrindo, kuriuo Apeliacinė taryba kaltinta Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalies pažeidimu, priimtinumą. Skundžiamo sprendimo 39 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad Apeliacinė taryba, vertindama 1999 m. sausio 26 d. ir kovo 25 d. BAVT laiškus, atliko teisinį vertinimą ir šį vertinimą buvo galima ginčyti toje byloje. Todėl Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad trečiasis ieškinio pagrindas yra priimtinas.

14. Kalbant apie bylos esmę, pažymėtina, kad Bendrasis Teismas pirmiausia nagrinėjo trečiąjį ieškinio pagrindą. Šiuo atžvilgiu jis atmetė ginčijamame sprendime išreikštą Apeliacinės tarybos poziciją, kad pagal Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalį BAVP neturi įgaliojimų leisti pateikti naują medžiagą techninei ekspertizei.

15. Apibrėždamas pagal Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalį BAVP suteiktos diskrecijos apimtį, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 63 punkte konstatavo, kad ši diskrecija apima BAVP teisę apibrėžti, jei ji mano, kad konkrečiu atveju tai būtina, reikalavimus, kuriuos ji taiko nagrinėdama paraišką dėl veislinių augalų teisinės apsaugos Bendrijoje, jeigu tik nesibaigė terminas, per kurį tokios paraiškos dėl apsaugos autorius turi atsakyti į jam pateiktą atskirą reikalavimą, nurodytą minėtoje nuostatoje. Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 64 punkte konkrečiai pažymėjo, kad su gero administravimo principu ir būtinybe užtikrinti sklandžią procedūrų eigą bei veiksmingumą suderinama tai, kad kai BAVT mano, jog jos nustatyti netikslumai gali būti ištaisyti, ji turi teisę toliau nagrinėti jai pateiktą paraišką. Be to, kaip Bendrasis Teismas nustatė skundžiamo sprendimo 65 punkte, dėl BAVT suteiktos diskrecijos ji gali įsitikinti, kad jos atskiri reikalavimai yra aiškūs ir kad pareiškėjai gali vienareikšmiškai žinoti savo teises ir pareigas.

16. Atsižvelgdamas į jo nagrinėjamai bylai svarbių faktinių aplinkybių vertinimą, Bendrasis Teismas konstatavo, jog darydama išvadą, kad BAVT pažeidė Reglamento Nr. 2100/94 61 straipsnio 1 dalies b punktą, nes leido KSB pateikti naują medžiagą, nors, remdamasi šia nuostata, ji turėjo atmesti KSB pateiktą prašymą, kai tik išsiaiškino, kad KSB neįvykdė atskiro reikalavimo, Apeliacinė taryba neteisingai aiškino Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalimi BAVT suteiktos diskrecijos apimtį.

17. Todėl, konstatavęs, kad nebuvo būtina nagrinėti, ar antrasis ieškinio pagrindas yra pagrįstas, ir atmetęs į bylą įstojusių šalių prašymą pakeisti ginčijamą sprendimą, Bendrasis Teismas pripažino ieškinį pagrįstu ir panaikino ginčijamą sprendimą.

V – Reikalavimai Teisingumo Teisme

18. Apeliantės teigia, kad Teisingumo Teismas turėtų panaikinti skundžiamą sprendimą ir grąžinti bylą iš naujo nagrinėti Bendrajam Teismui, o nepatenkinus šio reikalavimo – priimti galutinį sprendimą atmesti *Schniga* ieškinį ir taip patvirtinti ginčijamą Apeliacinės tarybos sprendimą. Be to, apeliantės teigia, kad Teisingumo Teismas turėtų priteisti iš atsakovių apeliacinėje byloje bylinėjimosi išlaidas.

19. BAVT ir *Schniga* teigia, kad Teisingumo Teismas turėtų atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš apeliančių bylinėjimosi išlaidas.

VI – Apeliacinis skundas

20. Apeliantės pateikia du apeliacinio skundo pagrindus, kuriais abiem ginčija Bendrojo Teismo išvadas, susijusias su trečiuoju ieškinio pagrindu, kurį *Schniga* pateikė pirmojoje instancijoje.

21. Pirmuoju apeliacinio skundo pagrindu teigiama, kad Bendrasis Teismas turėjo pripažinti *Schniga* pirmojoje instancijoje pateiktą trečiąjį ieškinio pagrindą nepriimtinu ir kad Bendrasis Teismas pažeidė Reglamento Nr. 2100/94 73 straipsnio 2 dalį, nes nepagrįstai peržiūrėjo Apeliacinės tarybos padarytas faktines išvadas. Antruoju apeliacinio skundo pagrindu, kurį sudaro kelios dalys, apeliantės teigia, kad, neteisingai aiškindamas BAVT suteiktos diskrecijos apimtį, Bendrasis Teismas pažeidė Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalį, aiškinamą kartu su šio reglamento 61 straipsnio 1 dalies b punktu ir 80 straipsniu.

A – *Pirmasis apeliacinio skundo pagrindas*

1. Svarbiausi šalių argumentai

22. Pirmuoju savo apeliacinio skundo pagrindu apeliantės teigia, kad Bendrasis Teismas, nagrinėdamas *Schniga* pateiktą trečiąjį ieškinio pagrindą, peržiūrėjo Apeliacinės tarybos konstatuotus faktus, todėl jis viršijo savo įgaliojimus, apibrėžtus Reglamento Nr. 2100/94 73 straipsnio 2 dalyje. Toje nuostatoje apibrėžta patikra apima tik Apeliacinės tarybos sprendimo teisėtumo patikrą ir yra apribota teisės klausimais bei piktnaudžiavimu įgaliojimais.

23. Todėl Bendrasis Teismas neturėjo tikrinti Apeliacinės tarybos atlikto dviejų, 1999 m. sausio 26 d. ir kovo 25 d., laiškų turinio ir reikšmės vertinimo. Jeigu Bendrasis Teismas būtų pripažinęs minėtą Apeliacinės tarybos atliktą faktinių aplinkybių vertinimą, jis nebūtų galėjęs padaryti išvados, kad 2001 m. gegužės mėn. BAVT tebegalėjo įgyvendinti savo įgaliojimus pagal Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalį tikslinti savo ankstesnius reikalavimus.

24. BAVT ir *Schniga* nesutinka su teiginiu, kad Bendrasis Teismas viršijo savo įgaliojimus. Jos visų pirma teigia, kad iš Teisingumo Teismo praktikos matyti, jog Bendrasis Teismas turi išimtinę kompetenciją konstatuoti ir vertinti reikšmingas faktines aplinkybes ir vertinti įrodymus. Todėl net jeigu Teisingumo Teismas ir konstatuotų, jog Bendrasis Teismas iš tiesų peržiūrėjo faktines išvadas, ši patikra vis vien priklausytų Bendrojo Teismo kompetencijai. Tačiau, BAVP ir *Schniga* teigimu, Bendrasis Teismas skundžiamame sprendime vertino ne Apeliacinės tarybos faktines išvadas, bet jos atliktą faktinių aplinkybių teisinį kvalifikavimą.

2. Vertinimas

25. Atrodo, kad pirmasis apeliacinio skundo pagrindas grindžiamas Bendrajam Teismui pagal Reglamento Nr. 2100/94 73 straipsnio 2 dalį suteiktos kompetencijos tikrinti Apeliacinės tarybos sprendimų teisėtumą neteisingu suvokimu.

26. Šiuo atžvilgiu, nors pagal nusistovėjusią teismo praktiką Teisingumo Teismo kompetencija apeliaciniame procese apima tik teisės klausimų patikrą, iš Sprendimo *Schräder prieš BAVT* visiškai aišku, kad Bendrojo Teismo kompetencija tikrinti Apeliacinės tarybos sprendimų teisėtumą kaip tik apima teisę konstatuoti ir vertinti turinčias reikšmės bylai faktines aplinkybes ir vertinti įrodymus[5].

5 — Šiuo klausimu žr. 2010 m. balandžio 15 d. sprendimą (C-38/09 P, Rink. p. I-3209, 69 punktas); taip pat žr. mano išvados toje byloje 20–23 punktus.

27. Šiomis aplinkybėmis taip pat derėtų pažymėti, kad Reglamento Nr. 2100/94 73 straipsnis iš dalies pakeistas Reglamentu Nr. 2506/95 būtent siekiant suderinti apeliacines procedūras pagal augalų veislių teisinės apsaugos Bendrijoje sistemą ir 1993 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 40/94 dėl Bendrijos prekių ženklo 63 straipsnio 2 dalyje numatytą tvarką, Bendrajam Teismui tikrinant Vidaus rinkos derinimo tarnybos (prekių ženklai ir dizainas) (toliau – VRDT) apeliacinių tarybų sprendimų teisėtumą[6].

28. Remiantis Teisingumo Teismo pateiktu Reglamento Nr. 40/94 63 straipsnio 2 dalies aiškinimu, kuris taikytinas Reglamento Nr. 2100/94 73 straipsnio aiškinimui, Bendrasis Teismas gali atlikti išsamią VRDT apeliacinių tarybų sprendimų teisėtumo kontrolę, kad prireikus nustatytų, ar šios tarybos teisiniu požiūriu teisingai kvalifikavo faktines aplinkybes arba ar minėtoms apeliacinėms taryboms pateiktų faktinių aplinkybių vertinimas nėra klaidingas[7].

29. Darytina išvada, kad pirmąjį apeliacinio skundo pagrindą dėl Reglamento Nr. 2100/94 73 straipsnio 2 dalies pažeidimo reikėtų atmesti kaip nepagrįstą.

B – *Antrasis apeliacinio skundo pagrindas*

1. Svarbiausi šalių argumentai

30. Antruoju apeliacinio skundo pagrindu apeliantės teigia, kad Bendrasis Teismas neteisingai aiškino BAVT pagal Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalį, aiškinamą kartu su šio reglamento 61 straipsnio 1 dalies b punktu ir 80 straipsniu, suteiktos diskrecijos apimtį. Šiuo atžvilgiu apeliantės išvardija įvairias klaidingas išvadas ir prielaidas, kurias, jų nuomone, Bendrasis Teismas padarė skundžiamame sprendime dėl tokio neteisingo BAVT įgaliojimų aiškinimo.

31. Taigi visų pirma jos teigia, jog Bendrasis Teismas padarė klaidingą prielaidą, kad BAVT yra įgaliota atskirais atvejais teikti reikalavimus ne tik dėl per tam tikrą laiką pateiktinos medžiagos kokybės, bet ir dėl šios kokybės rašytinių įrodymų. Tačiau, apeliančių nuomone, atskiri reikalavimai, kaip jie suprantami pagal Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalį, gali būti susiję tik su pačia medžiaga.

32. Be to, apeliantės teigia, jog Bendrasis Teismas klaidingai konstatavo, kad BAVT atskirais atvejais gali išskirti savo reikalavimus į du savarankiškus ir nepriklausomus reikalavimus, iš kurių vienas būtų susijęs su pačia medžiaga, o kitas – su rašytiniais kokybės įrodymais, pvz., sanitarinio sertifikato pateikimu.

33. Apeliančių teigimu, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 2100/94 61 straipsnio 1 dalies b punktą, Bendrasis Teismas taip pat padarė klaidingą prielaidą, kad BAVT turėjo teisę leisti iš naujo pateikti virusais neužkrėstą medžiagą pasibaigus medžiagos pateikimo terminui ir galutinai paaiškėjus, kad medžiaga nėra neužkrėsta virusais. Bendrasis Teismas klaidingai konstatavo, kad frazės „kuo greičiau“, kiek tai susiję su prašymu atsiųsti trūkstamą jau pateiktos medžiagos sanitarinį sertifikatą, negalima aiškinti kaip termino ir bet kuriuo atveju jos negalima aiškinti kaip pasibaigusio termino, kai kalbama apie atskirą reikalavimą, kaip jis suprantamas Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalyje, ir kad dėl to pagal minėto reglamento 61 straipsnio 1 dalies b punktą paraišką reikėjo atmesti.

6 — OL L 11, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 146. Žr. Reglamento Nr. 2506/95 trečią konstatuojamąją dalį.

7 — Visų pirma žr. 2008 m. gruodžio 18 d. Sprendimą *Les Éditions Albert René prieš VRDT* (C-16/06 P, Rink. p. I-10053, 38 ir 39 punktai).

34. Be to, Bendrasis Teismas padarė klaidingą prielaidą, kad BAVT turėjo visus diskrecinius įgaliojimus, neatlikus jokios tolesnės hierarchinės ar teisminės kontrolės, įsitikinti atskirais atvejais pateiktų savo reikalavimų teisiniu tikslumu ir aiškumu. Šiuo atžvilgiu Bendrasis Teismas klaidingai konstatavo, kad sąžiningumas ar nesąžiningumas aiškinant tokius reikalavimus neturi reikšmės. Be to, jis netikrino Reglamento Nr. 2100/94 80 straipsnyje įtvirtinta procedūra *restitutio in integrum* nustatytų ribų, kurių BAVT akivaizdžiai nepaisė.

35. Atsakydama į tokius argumentus, BAVT teigia visada laikiusis pozicijos, kad pagrįsta leisti pareiškėjui antrą kartą pateikti augalinę medžiagą, nes pateiktas atskiras reikalavimas (1999 m. sausio 26 d. laiškas) nebuvo pakankamai tikslus. Vertinant šiuo konkrečiu atveju BAVT pateiktus reikalavimus, atsižvelgiant į teisinio saugumo principą, reikia turėti omenyje tikslių nurodymų svarbą.

36. Dėl reikalavimų, susijusių su pateiktinos augalinės medžiagos kokybe, BAVT teigia, kad aplinkybė, jog pateiktina augalinė medžiaga turi būti neužkrėsta virusais, išaiškėjo tik pasibaigus medžiagos pateikimo terminui ir pateikus medžiagą. 1999 m. sausio 26 d. pateiktas reikalavimas šiuo atžvilgiu nebuvo pakankamai aiškus.

37. Todėl, BAVT manymu, negalima konstatuoti, kad KSB neįvykdė reikalavimo pagal Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalį. Darytina išvada, kad pagal Reglamento Nr. 2100/94 61 straipsnio 1 dalį nebuvo pagrindo atmesti KSB paraiškos.

38. Dėl reikalavimų pateikti dokumentus BAVT pritaria Bendrajam Teismui, jog tam, kad paraiška dėl atitinkamų dokumentų nepateikimo galėtų būti atmesta, reikalavimas turi būti aiškus, įskaitant jame nurodytą galutinį terminą.

39. Be to, BAVT teigia, kad Reglamento Nr. 2100/94 80 straipsnyje numatyta procedūra *restitutio in integrum* nebuvo taikoma nagrinėjamos bylos aplinkybėmis, nes frazė „kuo greičiau“ nebuvo pakankamai tiksli, kad nurodytų terminą, per kurį pareiškėjui reikėjo imtis veiksmų. Bet kuriuo atveju, net jeigu minėtą frazę būtų galima laikyti pakankamai tikslia, Reglamento Nr. 2100/94 80 straipsnis netaikytinas tais atvejais, kai Tarnyba prisidėjo prie vėlavimo, šiuo atveju savo 1999 m. sausio 26 d. laiške nedavusi aiškių nurodymų.

40. Galiausiai BAVT sutinka su Bendruoju Teismu, kad vertinant jai pagal Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalį suteiktą diskreciją pareiškėjo sąžiningumas ar nesąžiningumas jos atžvilgiu neturi reikšmės.

41. Todėl, atmesdama visus apeliančių argumentus, BAVT teigia, kad visas antrasis apeliančių pateiktas apeliacinio skundo pagrindas yra nepagrįstas.

42. *Schniga* pabrėžia, kad, priešingai apeliančių teiginiams, atsižvelgiant į paraiškų suteikti apsaugą techninės ekspertizės mokslinį ir techninį sudėtingumą, Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalyje BAVT savo funkcijoms įgyvendinti neabejotinai suteikiama plati diskrecija. Tai apima ir BAVT galimybę, jeigu ji mano, kad nepakankamai tiksliai išdėstė savo reikalavimus, susijusius su tiriamos medžiagos sanitarine būkle (kaip kad šioje byloje), sutikti su „nesilaikymu“ pagal Reglamento Nr. 2100/94 61 straipsnio 1 dalies b punktą ir leisti pareiškėjams per naujai nustatytą terminą pateikti naują medžiagą.

2. Vertinimas

43. Antrasis apeliacinio skundo pagrindas ir jo dalys iš esmės daugiausia susiję su Bendrojo Teismo išvada ir jos motyvais, išdėstytais skundžiamo sprendimo 62–80 punktuose, t. y. jog konstatuodama, kad BAVT pažeidė Reglamento Nr. 2100/94 61 straipsnio 1 dalies b punktą, nes leido KSB pateikti naują augalinę medžiagą, užuot atmetusi paraišką pagal minėtą nuostatą, Apeliacinė taryba neteisingai vertino Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalyje BAVT suteiktos diskrecijos apimtį. Apeliančių teigimu, toks leidimas galėjo būti pagrįstas tik *restitutio in integrum*, kaip numatyta minėto reglamento 80 straipsnyje, tačiau KSB neprašė taikyti šios procedūros.

44. Iš pradžių reikėtų priminti, kad pagal Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalį BAVT turi teisę remdamasi bendrosiomis taisyklėmis arba atskirais atvejais pateikiamais reikalavimais nustatyti, kada, kur, kokiais kiekiais ir kokios kokybės medžiaga ir kontroliniai pavyzdžiai turi būti pateikiami techninei ekspertizei.

45. Šiuo atžvilgiu reikėtų pažymėti, kad tiek, kiek Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalimi BAVT suteikiama teisė kiekio ir kokybės požiūriu apibrėžti medžiagą, pateiktiną techninei ekspertizei, kuri pati savaime susijusi su sudėtingais moksliniais ir techniniais vertinimais, BAVT turi būti suteikta tam tikra diskrecija taikyti šią nuostatą [8].

46. Manau, kad šiuo atžvilgiu palyginti plati diskrecija, apie kurią galima spręsti iš šios nuostatos formuluotės, garantuojama ne tik pačioje Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalyje, bet ji matyti ir iš minėto reglamento 61 straipsnio 1 dalies b punkto, pagal kurį BAVT leidžiama sutikti su jos reikalavimų nesilaikymu pagal reglamento 55 straipsnio 4 dalį ir taip išvengti būtinybės atmesti paraišką [9].

47. Vertinant šiuo požiūriu, man atrodo, kad Bendrasis Teismas, skundžiamo sprendimo 63–65 punktuose apibrėždamas Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalimi suteiktos diskrecijos apimtį, pagrįstai konstatavo, jog ši diskrecija apima BAVT teisę prireikus apibrėžti paraiškos suteikti augalo veislei teisinę apsaugą Bendrijoje nagrinėjimo reikalavimus, jeigu tik nėra pasibaigęs terminas, per kurį pareiškėjas privalo atsakyti į jam atskiru atveju pateiktą reikalavimą.

48. Tokiomis aplinkybėmis Bendrasis Teismas galėjo, nedarydamas teisės klaidos, skundžiamo sprendimo 64 punkte konstatuoti, jog su gero administravimo principu ir būtinybe užtikrinti sklandžią procedūrų eigą bei veiksmingumą suderinama tai, kad kai BAVT mano, jog jos nustatyti netikslumai gali būti ištaisyti, ji turi teisę toliau nagrinėti jai pateiktą paraišką ir tokiu atveju neprivalo jos atmesti.

49. Be to, Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 65 punkte teisingai pažymėjo, kad nuo teisinio saugumo principo neatsiejamas reikalavimas yra tas, jog pareiškėjai galėtų vienareikšmiškai žinoti savo teises ir pareigas ir imtis atitinkamų veiksmų [10]. Kadangi BAVT, kaip Europos Sąjungos įstaigai, kaip bendrasis Europos Sąjungos teisės principas yra privalomi teisinio saugumo reikalavimai, Bendrasis Teismas, priešingai apeliančių teiginiams, galėjo teisiškai neklysdamas konstatuoti, jog BAVT turi teisę įsitikinti, kad jos reikalavimai atskirais atvejais yra aiškūs ir kad todėl atsakomybė už šių reikalavimų nesilaikymą tenka tik pareiškėjui.

8 — Šiuo klausimu žr. 5 išnašoje minėto Sprendimo *Schräder prieš BAVT* 77 punktą ir mano išvados toje byloje 25 punktą; taip pat, be kita ko, žr. 1997 m. sausio 14 d. Sprendimą *Ispanija prieš Komisiją* (C-169/95, Rink. p. I-135, 33 ir 34 punktai).

9 — Dėl to, kad VRDT turi plačią diskreciją, nes gali atsižvelgti į pavėluotai pateiktus faktus ir įrodymus, pagal analogiją žr. 2007 m. kovo 13 d. Sprendimą *VRDT prieš Kaul* (C-29/05 P, Rink. p. I-2213, 42 punktas).

10 — Šiuo klausimu žr. 1981 m. liepos 9 d. Sprendimą *Gondrand ir Garancini* (169/80, Rink. p. 1931, 17 punktas); taip pat žr. 1996 m. vasario 15 d. Sprendimą *Duff ir kt.* (C-63/93, Rink. p. I-569, 20 punktas) ir 2005 m. balandžio 14 d. Sprendimą *Belgija prieš Komisiją* (C-110/03, Rink. p. I-2801, 30 punktas).

50. Tačiau, priešingai apeliančių teiginiams, skundžiamame sprendime nėra nieko, kas leistų manyti ar daryti prielaidą, kad minėta BAVT teisė yra visiškai diskrecinė ir kad jai netaikoma jokia hierarchinė ar teisminė kontrolė.

51. Todėl manau, kad Bendrasis Teismas šiuo požiūriu nepadarė teisės klaidos, apibrėždamas BAVT pagal Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalį suteiktos diskrecijos apimtį.

52. Kituose skundžiamo sprendimo punktuose Bendrasis Teismas vertino bylos aplinkybes, atsižvelgdamas į pirmiau aprašytą diskrecijos lygį.

53. Šiuo atžvilgiu Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 69 ir 72 punktuose abu, 1999 m. sausio 26 d. ir kovo 25 d., laiškus ir 2001 m. birželio 13 d. e. laišką, kuriuo BAVT susirašė su KSB vykstant procedūrai BAVT, konkrečiai priskyrė prie laiškų, kuriuose pagal Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalį pateikiamas individualus reikalavimas.

54. Šiuo atžvilgiu apeliančių argumentą, kad tokie reikalavimai gali būti susiję tik su pačia medžiaga, bet ne su rašytiniais jos kokybės įrodymais, pvz., fitosanitariniais dokumentais, kuriais patvirtinama medžiagos sanitarinė būklė, reikėtų atmesti. Kadangi, kaip teisingai pažymėjo Bendrasis Teismas, tokie dokumentai susiję su pateiktinos medžiagos kokybe, atrodytų pernelyg formalu ir priešinga pirmiau nurodytai plačiai diskrecijai, suteiktai BAVT pagal Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalį siekiant nustatyti, be kita ko, pateiktinos medžiagos kokybę, atmesti galimybę pagal minėtą nuostatą pateikti tokius reikalavimus.

55. Atsižvelgiant į tai, kas nurodyta, net jeigu 1999 m. kovo 25 d. laiške pateiktą reikalavimą reikėtų aiškinti, kaip teigia apeliantės, kaip atskirą, individualų reikalavimą, susijusį tik su pateiktinos medžiagos sanitarinės būklės rašytiniais įrodymais, bet ne su jos pačios kokybe, kaip kad ankstesniame 1999 m. sausio 26 d. laiške pateiktą reikalavimą, nėra aišku, o apeliantės to papildomai nepagrindė, kiek dviejų atskirų reikalavimų pateikimu („išskyrimu“) būtų viršytos Reglamentu Nr. 2100/94 nustatytos ribos.

56. Kalbant apie apeliančių kaltinimą, jog Bendrasis Teismas suklydo, nes konstatavo, kad BAVT turėjo teisę leisti iš naujo pateikti virusais neužkrėstą medžiagą pasibaigus medžiagos pateikimo terminui ir galutinai paaiškėjus, kad medžiaga nėra neužkrėsta virusais, reikėtų pažymėti, kad skundžiamo sprendimo 74 ir 75 punktuose Bendrasis Teismas patvirtino 2001 m. birželio 13 d. e. laiške išreikštą BAVT poziciją, kurios ji laikosi ir šioje apeliacinėje byloje Teisingumo Teisme, kad iš jos 1999 m. sausio 26 d. ir kovo 25 d. laiškuose pateiktų nurodymų nebuvo pakankamai aišku, kad KSB nekiltų jokių abejonių, jog pateiktina medžiaga turi būti neužkrėsta virusais. Be to, skundžiamo sprendimo 76 punkte jis konstatavo, kad, 1999 m. kovo 25 d. paprašiusi KSB tiesiog „kuo greičiau“ pateikti būtiną sanitarinį sertifikatą, BAVT nenustatė konkretaus termino, per kurį KSB turėjo šį sertifikatą pateikti.

57. Atsižvelgdamas į tokį faktinių aplinkybių vertinimą, kuris pats negali būti kvestionuojamas Teisingumo Teisme vykstančiame apeliaciniame procese ir pagal kurį vis dėlto nebuvo pakankamai aiški aplinkybė, jog techninei ekspertizei pateiktina medžiaga turėjo būti neužkrėsta virusais, manau, kad Bendrasis Teismas, atsižvelgdamas į jau minėtus gero administravimo ir teisinio saugumo principus[11], turėjo teisę padaryti teisiškai pagrįstą išvadą, kad BAVT turėjo diskreciją 2001 m. birželio 13 d. e. laiške patikslinti savo ankstesnius reikalavimus šiuo atžvilgiu ir leisti pateikti naują, virusais neužkrėstą, medžiagą.

11 — Žr. šios išvados 47–49 punktus.

58. Kadangi apeliantės dar teigia, kad buvo pažeistas Reglamento Nr. 2100/94 80 straipsnis, kuriame numatyta *restitutio in integrum* procedūra, pakanka pažymėti, kad, pirma, KSB iš tikrųjų nepateikė jokio prašymo dėl teisių atkūrimo pagal minėtą nuostatą ir, antra, kaip teisingai pažymėjo BAVT, toje nuostatoje nustatyta sąlyga dėl termino nesilaikymo, atsižvelgiant į tai, kad augalinės medžiagos pateikimo terminas nebuvo aiškus, iš tikrųjų niekada nebuvo aiškiai įvykdyta; kadangi, kaip aišku iš pateiktų svarstymų, BAVT turėjo teisę leisti pateikti naują augalinę medžiagą pagal tą pačią paraiškos procedūrą ir neatmetusi pradinės paraiškos, nebuvo būtina atkurti teisės pateikti augalinę medžiagą pagal Reglamento Nr. 2100/94 80 straipsnį.

59. Todėl pagrindą dėl minėtos nuostatos pažeidimo reikia atmesti.

60. Galiausiai, priešingai apeliančių teiginiui šiuo atžvilgiu, Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos, skundžiamo sprendimo 80 punkte atmesdamas KSB skirtus kaltinimus nesąžiningumu kaip beprasmius, nes šis klausimas iš tiesų neturėjo reikšmės Bendrojo Teismo nagrinėtam klausimui dėl to, ar BAVT neviršijo jai Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalimi suteiktos diskrecijos atskirais atvejais tikslinti savo reikalavimų.

61. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, manau, kad antrąjį apeliacinio skundo pagrindą, kuriuo kaltinama pažeidus Reglamento Nr. 2100/94 55 straipsnio 4 dalį, aiškinamą kartu su to paties reglamento 61 straipsnio 1 dalies b punktu ir 80 straipsniu, reikia atmesti kaip nepagrįstą.

62. Atsižvelgdamas į visus pateiktus svarstymus, manau, kad reikia atmesti visą apeliacinį skundą.

VII – Bylinėjimosi išlaidos

63. Remiantis Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalimi, kuri taikoma apeliaciniam procesui pagal šio reglamento 118 straipsnį, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi BAVT ir *Schniga* reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas iš apeliančių, o jos pralaimėjo bylą, apeliantėms turėtų būti nurodyta padengti bylinėjimosi išlaidas.

VIII – Išvada

64. Remdamasis pateiktais motyvais siūlau Teisingumo Teismui:

1) atmesti apeliacinį skundą;

2) priteisti iš apeliančių bylinėjimosi išlaidas.